

Tale ved åpningen av ny felles master i landskapsarkitektur

Takk for at dere deler denne begivenheten med oss. En spesielt fin side ved rektorjobben er å få lov til å sette signaturen under et vedtak og med det bidra til at det blir virkeliggjort. Men, før vi kan gjøre det har andre har hatt tusenvis av arbeidstimer, utallige møter, utfordrende forhandlinger og drevet iherdig påvirkningsarbeid. Og, ikke minst har de ventet. I dag feirer vi at ventetiden er over. Takk til alle dere som har sørget for at Anne Husebekk på vegne av Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet og Arkitektur- og design høyskolen i Oslo om litt kan erklære vår nye felles master for åpnet.

Men, la oss ikke gå for fort videre. Jeg vil gjerne løfte fram arbeidet som liggere bak denne helt unike nyvinningen i norsk høyere utdanning. For det er unikt. UiT og AHOs nye master i landskapsarkitektur er den aller første femårige masterfellesgraden mellom to institusjoner i Norge med felles studenter og felles vitnemål. Det fortjener en egen applaus.

Denne drømmen begynte der den bør begynne. Arkitektmiljøet i Tromsø har lenge ønsket seg en arkitekturskole i byen. Endelig har de fått gehør og støtte. Takk til Ulf Christensen, tidligere rektor ved Høyskolen i Tromsø – en pådriver og tilrettelegger for møter mellom fagmiljøer, arbeids- og næringsliv og ikke minst det politiske miljøet. I den innledende perioden arbeidet han nært sammen med Arne Rydningen daværende administrerende direktør for AT Plan og arkitektur i AS i Tromsø. Jeg retter også en takk til ham.

Takk til Karl Otto Ellefsens, AHOs rektor gjennom 12 år. Hans innsats for å videreutvikle landskapsarkitekturfaget med den faglig forankring i urbanismemiljøet som kjennetegner AHO bar resultater. I 2004 fikk AHO en internasjonal 2-årig master i landskapsarkitektur. Takk også til Dag Tvilde, daværende Instituttleder for Urbanisme og landskap.

Men, skulle AHO vokse videre måtte det bygges allianser utenfor Oslo. AHO ønsket en femårig integrert master. UiT, et nytenkende og idealistisk universitet, så en mulighet til å sikre sin breddeutdanning gjennom et landskapsarkitekturstudium som har fokus på nordlige forhold. Karl Otto Ellefsen og rektor ved UiT, Jarle Aarbakke så fellesinteressen i samarbeidet. Takk til begge!

Dette arbeidet er altså bygget sten på sten. Behov skaper etterspørsel, allianser åpner for samarbeid på tvers av regioner og virksomheter.

Det neste steget var et dristig taktisk grep: Institutt for urbanisme og landskap på AHO og Det kunstfaglige fakultet på UiT fikk støtte fra sine styrever og satte høsten 2013 i gang et pilotprosjekt med en toårig masterutdanning i landskapsarkitektur i Tromsø.

Etableringen av piloten, finansiert av AHO og UiT og lokalisert i Tromsø, var en genistrek. Dette samarbeidet har nå, etter snart fem år, resultert i en felles integrert mastergrad i landskapsarkitektur.

Takk til Janike Kampevold Larsen som hadde ansvar for å lede den faglige etableringen og utviklingen av faget og takk til landskapsarkitekt Mari Bergset som er den fra fagmiljøet i Tromsø som har lagt det største arbeidet i denne fasen. Dere fikk piloten til å fly.

Piloten vekker oppsikt i fagmiljø internasjonalt og har vært fulgt med stor interesse. Og den har allerede utmerket seg akademisk: Takk og gratulerer til Janike som i fjor høst mottok den prestisjetunge prisen *The American Society of Landscape Architects's professional Award of Excellence in Research 2017*. For et av prosjektene i kurset «Svalbard: Fluid Territory»

En av forutsetningen for en fellesgrad er at studenter skal tilbringe tid ved begge de samarbeidende institusjoner. De skal studere både i Oslo og i Tromsø. De første tre årene på AHO, side om side med grunnundervisningen for design- og arkitekturstudentene. De to siste årene på masternivå på UiT godt forankret i egnede lokaler sammen med Kunstakademiet i Grønnegata 1.

Studieplasser koster penger, og pengene kommer fra departement og storting. «Landskapslobbyen» særlig knyttet til UiTs nettverk jobbet målrettet for finansiering. Og politikerne lyttet, delte engasjementet og fulgte opp.

Takk til Kent Gudmundsen og Kristin Vinje fra henholdsvis Troms og Oslo Høyre og Torgeir Knag Fylkenses, Troms SV, for å gjøre landskapsarkitekturutdanning til en fanesak i sine partier!

Byråkratene utarbeider grunnlaget for politikernes beslutninger. «Landskapslobbyen» trakk et felles hørbart sukk i et senhøstmøte med daværende statssekretær Bjørn Haugstad og departementsråden i Kunnskapsdepartementet. Haugstad sier til de fremmøtte «dette hører dere altså ikke», så lener han seg mot Departementsråden og visker: «20 studieplasser har vi vel råd til?» Takk for det!

Det kom altså ikke som total en overraskelse på Departementet at Stortinget i sluttbehandlingen av Statsbudsjettet 2016 vedtok å opprette 100 nye studieplasser, fordelt over fem år.

Men – det kom faktisk som et lite, men lykkelig førjulssjokk på oss. Studie- og emneplaner, felles kvalitetssikringssystem og vitenskapelig og administrativt personale måtte på plass ved begge institusjoner. Samarbeidet har krevd at to institusjoner som er så ulike som lille AHO og store UiT finner sammen om prosesser, rutiner og arbeidsmetoder. Takk til Instituttleder Marianne Skjulhaug og dekan Kjell Magne Mælen som har stått side om side som sentrale faglige ledere. Takk til den landskapsfaglige arbeidsgruppen; Mari Bergset, Janike Kampevold Larsen, Luis Callejas, Elisabeth Sjødahl og Jeppe Aagaard Andersen for deres faglige bidrag til utviklingen av studieplanen. Takk til administrasjonene; Ulrika Herlovsen, Øyvind Edvardsen og Merete Elise Blichfeldt, Silje Hjelset Nygaard, Heide Kristiansen, Randi Stene Nina Andersen og Anne Aagaard. Takk til bibliotekarer, IT-avdelinger, verksteder og driftsavdelinger.

Ikke bare måtte studiet etableres fra bunnen av. Kvalifiserte og motiverte studenter skulle rekrutteres til et studieprogram de ikke visste fantes og som ingen før dem har tatt. Takk til informasjon- og rekrutteringsteam. For noe må ha blitt gjort rett – av 725 søkere har vi tatt opp 22 nye studenter som sitter her i dag. Dere er pionerer, vi gleder oss til å bli kjent med dere.

Form, Systemer og Fellesrom danner stammen i studieplanen, og med nordområdene som laboratorium ligger alt til rette for ny kunnskapsproduksjon. Takk til lærerteamet som nå har tatt fatt på denne oppgaven. En særskilt takk til den årvåkne interessen og viljen til samarbeid som er blitt vist fra representanter for et bredt kunstfaglig, naturfaglig og samfunnsvitenskapelig miljø på UiT samt i kommuner og næringsliv i hele landsdelen.

Takk til alle som har gjort dette mulig! Dere har på hver deres måte bidratt til at et frø er sådd, har spirt og fått et livskraftig vekstgrunnlag. Vi gleder oss til å se det vokse. Dere får en liten pose med villblomstfrø. Så dem! Kanskje vil det blomstre en eng et sted når vi om fem år uteksaminerer det første kullet med landskapsarkitekter med vitnemål fra AHO og UiT.